

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: a »Képes Világlap«-pal együtt egész évre 8 kor, félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel vesz a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. KOVÁCS JÓZSEF
UGYVÉD

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.
KIADÓHIVATAL: Wolf Dezső könyvnyomdája.

Szerbia.

Szerbia velünk szomszédos és tőlünk csak a Duna választja el. Az erdővel borított hegyes-halmos ország, amelynek három milliónyi lakossága nagyobbára csak állattenyésztéssel foglalkozik, szinte igen régi multra tekinthet vissza. Valamikor a rómaiaké volt s a népvándorlás idején, tehát kereken ezerévesekkel ezelőtt vándoroltak csak be a szerbek. Eleinte alávetették magukat a görög császárok fenhatóságának, később azonban függetlenítették magukat.

Legnagyobb kiterjedésű volt az ország Dusán cáruk idején, majdnem hatszáz évvel ezelőtt, de éppen amikor lagyavában virágzott, támadták meg Kis-Ázsiából hozzánk átjött törökök. Már 1459-ben teljesen el is vesztett, mert még Magyarország sem tudta megmenteni, dacára annak, hogy igen sokszor véres csatákat vívott értük.

A múlt század első éveiben azután Karagyorgye majd Obrenovics Miklós vezetése alatt a török uralom ellen fellázadtak s végül is Törökország kénytelen volt 1830-ban függetlenségüket el is ismerni. Ez időtől kezdve sem volt béke az országban. A határon folyton csete-patékát folytatták a török-

kel, sőt 1885-ben a bulgárokkal is kikezdték, akkor azonban csunyan kaptak, úgy hogy csak mi tudtuk megakadályozni területek egy részének elvesztését. A nyughatatlan ország 1903-ban még királyát is megölte, sőt négy év előtt, amikor Boszniát végleg birtokunkba vettük, még majdnem velünk is kikezdték. Amikor aztán belátták, hogy vágyaikat így sem érhetik el, lázasan kezdtek fegyverkezni s most, amikor Törökországot minden oldalról veszedelem fenyegette, ők is hadba szállottak. A határra küldött szerb hadsereg másfélszázezerre becsülhető. Ennek egy részét átküldték Bulgáriába, mert a szerbek ott a bulgárokkal együtt fognak küzdeni.

Az előcsatározások már megkezdődtek. Maga a szerb király és a hercegek is fenn vannak a táborban, azonban, hogy az igen képzett török haderővel sikerrel küzdjenek meg, az kissé valószínűtlen.

Természetesen már az első hírek is nagy győzelemről számoltak be. A Szerbiából érkezett táviratok, mind véres, de dicsőséges ütközetekről szólnak. Ezt rögtön megértjük, ha meggondoljuk, hogy a győzelem lelkesítőleg, a vereség pedig csüggesztőleg hat. Ha tehát a szerbek bevallanák

mindjárt az első vereségeket is, akkor nemcsak az országban lohadna le a háborus láz, hanem még talán a küzdő hadseregben is meglazulna a fegyelem. Ez különben így van, azért tehát a csatákról szóló híreket sohasem szabad készpénznek venni. Legjobban úgy tájékozódhatunk az ellenséges hadállásokról, ha azt kíséjük figyelemmel, hogy hol voltak ütközetek, mert ugye bár ha a török nyomul előre győzedelmesen, akkor a csatater színhelye lassanként átterelődik Szerbiába, vagy Bulgáriába, ellenesetben pedig ezeknek hadseregei jutnak mindig közelebb Konstantinápolyhoz.

Kíváncsian lessük mi is a népek nagy csatájának eredményét, mert nem közömbös reánk nézve sem, hogy déli szomszédaink közül melyik kerekedik felül. A mi kereskedelmünk és iparunk a Balkánon talál piacot és abban a pillanatban, a melyben ott érdekeink ellen fordul a hadi szerencse, ezt mi itthon sulyosan megérezzük. Dr. M. E.

— **Községi közgyűlés.** Kunszentmárton község képviselő testülete folyó hó 12. napján, azaz kedden délelőtt 10 órakor a község háza tanácstermében rendes közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: Bemutattatik az 1912. évi szeptember havában felvett pésztaérvizsgálati jegyzőkönyv.

Háborus levelek.

— Fővárosi tudósítónktól. —

— A török félhold alkonya. — Mit csinálnak a csatába vonultak asszonyai? — Bolgár erények. — Az osztzkodás. —

Mindössze a 6-ik hete áll a háború és ma még igen korai lenne megjósolni, hogy csakugyan olyan nagyon beakonyodott-e a töröknek. Egyet a háború folyamán biztosan elvesztettek: a prestizst. Lehet, hogy a háború további során megfordul a hadi szerencse, ámbár nem hisszük. És nem azért nem hisszük, mert Kirkiliszét a bolgárok elfoglalták és a szerbeknek, meg a montenegróiaknak is volt egy pár apró győzelmi csatájuk, hanem egy rideg tény hangol le bennünket és sejteti velünk igen fájdalmasan a török fegyverek alkonyodását, az a tény, hogy egy napon 300 török katonaszökevényt kellett kivégezni. De azt a kutyafáját! Itt nem babra megy a játék, itt a négy felől szorongatott török házáról, a családi tűzhelyről, feleségünk, gyerekünk életéről van szó. Mikor tehát egy ország katonasága annyira gyáva, hogy az élet-halál nagy kocka játékát is szökéssel próbálja kikerülni, — az már Bizanc pulyasága. Ha ez a 300 katona szökevényi tényleg igaz és nem a háborús rovatot vezető riporter agyában született meg, akkor a csata el van vesztve. Csak várják a törökök Anatóliából a további segítő csapatokat. Egészen más lenne szememben a

háború, ha kislúne, hogy semmi se igaz a török katonaszökevények híréből. Mert még akkor változhat a hadi szerencse. De szökődő katonasággal ki viselhet győzelmes háborút...

A szerb asszonyok eléggé temperamentumosak. Emlékezzünk, hogy mikor Bosznia anneksiója megtörtént és Gyorgye herceg ellenük lelkesítette a szerbséget, a belgrádi asszonyok micsoda tüzes, nagy harci lármával iparkodtak ellenünk lelkesíteni a férfiakat. Most mit sem hallunk a szerb asszonyok harci tüzéről. Vajjon mivel lehetnek elfoglalva a formás fekete szemű szerb asszonyok és leányok, hogy a hangjukat sem lehet hallani? Talán tépést csinálnak a sebesültek számára? Vagy talán önkényes Vörös Kereszt csapatban a harctérre indultak? Szó sincs róla. A szerb asszonyok és lányok otthon vannak és még tépést sem csinálnak. Hiszen, ha csinálnának, akkor a bolgár cár felesége a görög király nem fordult volna valamennyi európai udvarhoz, nemcsak a Vörös Kereszt szervezet kikölcsönzése végett, hanem az ápolónők mellet hozzákérlik még a tépéskészleteket is. Mert odahaza nincs. És nem is lesz. A szerb asszony és leány tépést sebesültek részére nem csinál. Miért? Egy párisi levél erre a rejtélyre lenge világosságot derít. Egy párisi lapban a háborus vihar előtt menekült előkelő szerb asszony írja, hogy a szerb nőket nem lelkesítheti olyan háború, melyben szövetséges társuk a bolgár. A szerb asszony nem felejtheti el a szilvnici

sebet. Azt a csak nem régi kudarcot, mely Szilvnicánál a szerb fegyvert a bolgárral szemben érte. A férfiak felejtethetnek, de az asszonyok őszintébbek a gyűlöletben, mint a hogy szenvedélyesebbek a szerelmben. A szerb asszonyok nem felejtenek, azért nem tudnak lelkesedni olyan balkáni szövetségért, mely Bulgária oldalához sorakoztatja a szerbeket. Ezért nem készült el tépés Belgrádban és ezért csendesek a szerb asszonyok...

Előre lehetett látni, hogy a hadviselők között a bolgár fog cédrus magasan kimagasodni. De ezért a Drinápoly melletti Krikiliszze erődnek olyan váratlan elfoglalása mégis csak nagy eset. Az ember keresi azokat az erényeket, amelyekkel a bolgár ezt a váratlan sikert kivívta.

Pedig ezek az erények nem rég voltak itt előttünk. Hány ezer meg ezer bolgár kertész él minálunk, Magyarországon. Öregek, ifjak, szegények, vagyonosak. Ezek hazájuk hívó szózatára letették a kapát, az ásót, a gereblyét, amellyel pedig olyan serényen dolgoztak és amely munkaeszközökkel a mi álmélkodásunkra, oly sokat tudtak kihozni ebből az áldott magyar földből, — siettek vonatra ülni, hogy le ne késsenek egy percre se. Ugyan nem gondolt senki közülök szökésre, valamint arra, hogy szép csendesen a hívó szót a fül mellett el lehetne engedni.

Itt voltak ezek a nemzeti erények előttünk: a bolgár szorgalom, kitartás, igénytelenség és

Bemutattatik a III. évnegyedes gyám-pénztári vizsgálatról felvett jegyzőkönyv.

Bemutattatik Szmracsányi Lajos egri érsek által a képviselőtestület üdvözlésére küldött válasz.

Bemutattatik a törvényhatóság határozata a vármegyei alkalmazottak részére megszavazott drágasági pótlék tárgyában.

Bemutattatik a kir. tanfelügyelő leirata a tanítói lakberek folyósítása tárgyában.

Előterjesztés a körösi halászati jog haszonbérbeadása tárgyában megtartott árverés eredményéről.

Dr. Kovács József ügyvéd jelentése a dr. Sváby Lajos ellen a község által indított igényperben.

Dr. Kovács József ügyvéd jelentése a Herunter Kálmán és társai által a község ellen indított perben.

A templom építő bizottság jelentése a templom végleges átvétele tárgyában.

Az előjáróság előterjesztése általános hitelátruházás tárgyában.

Gergulics Pál főbíró indítványa a feketevörvényszög-zugban kiosztott kis földek összevásárlása tárgyában.

Kiss Ernő volt jegyző hátralékos nyugdíjának törlése tárgyában előterjesztés.

Hay Géza irodaszer szállító kérelme átalányának felemelése iránt.

Kovács J. József kórházba való felvétele tárgyában előterjesztés.

Rác Emilia, özv. Kiss Mátyásné és öreg Nédó Mihályné 2 unokája részére havi segély iránti kérelmeik.

A polgári iskolaszéknek átirata a polgári iskolai tanítók községi adója ügyében.

Tropa Elek kérelme községi közmunka tartozásának helyesbítése iránt.

Tenyészbikák eladása tárgyában előterjesztés.

Varga Józseftől vásártér céljaira megvett árának kiutalványozása tárgyában előterjesztés.

Hordójelző hivatal részére szükséges helyiség létesítése és a költségek mikénti fedezése tárgyában előterjesztés.

A körösi fahid műszaki megvizsgálása és újjáépítése tárgyában előjárósági jelentés.

Boda József és Aranka és Kovács Rozália községi illetőségének tárgyalása.

Bemutattatik a Hürkec Istvánt érdeklő utcaszabályozási ügyben kötött adás-vevési szerződés.

ennek szép virága, a hazaszeretet. Ezek az erények győztek szemben az elpuhult törökkel. És ha azoknak is, akik Bulgáriában odahaza maradnak, ilyen erényük van, akkor evvel az ifju nemzettel minden ellenségnek nehéz lesz megküzdeni. Nemesak a töröknek.

Hanem most jön csak a háboru folyamán az az izgató pont, amikor könnyen hajba kaphatnak azok is, akik a háborut messziről nézik. Mert már nemsokára kezdetét veszi az osztozkodás. Nem lehet messze, mert a partnerek és kibicék kezdik hirdetni, hogy a szabályok szigorú betartásával, lovagias korrektséggel fosztották ki a törököt, valamint hallatszik az is, hogy a nagyhatalmak közbelépnek és nem fognak rideg szívvel a másébol elnyesni új nemzet határokat. Vagyis ez magyarára ez teszi, hogy a török földet szétfogják darabolni, maguknak is fognak juttatni belőle és a törököt pedig szép lassan ki fogják szorítani Kisásziába.

Még bizony megéri az ex-szultán, Abdul Hamid, hogy 70 éves kora ellenére Kisásziában talán éppen Kutarchiában fogja végső napjait leélni. Tempora mutantur!

De még mindez szépecskén megfordulhat. A hadi szerencse csillaga felragyoghat még a törököknek, ámbar alig hisszük. A magyar közvélemény körülbelül egyértelműleg a török alkonyatot érzi és hiába indítanak gyűjtést, vajmi gyéren hull a garas a török sebesültek javára. Méla közönnyel nézzük a korát leélt nemzet nagy pusztulását és ahogy neki napról-napra sirját megássák.

V. L.

Az új adótörvények.

Közl.: Nagy Zoltán.

A nyilv. számadású vállalatok kereseti adója.

Az 1909. évi VIII. t.-c. s az 1912. évi LIII. t.-c. a nyilvános számadású vállalatok üzleti adóját kifejezetten kereseti adónak nevezi.

Ezeknek a törvényeknek az eddigi törvényes rendelkezésektől eltérő intézkedései a következők:

A vállalat működésének megkezdése után köteles erről a kir. pénzügyigazgatóságot értesíteni. Köteles szintén 15 nap alatt bejelenteni az alapszabályok megváltoztatását, a más vállalattal történt egyesülést, a vállalat felosztását a cégjegyzékbe történt bevezetés után, a fióktelepek felállítását, a törvényeszi engedély elnyerése után az alaptőke leszállítását vagy felemelését. A bejelentés elmulasztása 100-500 k. bírságot von maga után.

A vállalat céljaira saját házában használt helyiségek üzletbére s az alkalmazottaknak adott lakások haszonértéke címén nem lehet nagyobb összeget a nyereségből levonni, mint a mennyi a házosztályadónak megfelelő összegű házbér.

A tényleg fizetett kir. és iparkam. illeték, illetékegyenérték, a biztosítási vállalatoknak fizetett biztosítási díj, a takarékbetétek után fizetett tőkekamatadó, az üzemet terhelő állami és községi közvetett adó, illeték és vám, az alkalmazottak helyett fizetett adó, illeték és más járulék, a munkásbiztosító pénztárnak fizetett s a munkaadót terhelő járulék és költség, a kifizetett tartozási vagy leszámított kamat, a vállalat által fizetett haszonbér és egyéb magánjogi címen alapuló teher levonható a nyereségből.

Az adó kulcsa az eddigi általános 10 % helyett 7 % az ipart termeléssel foglalkozó vállalatoknál és a kőszénbánya vállalatoknál, 6 % más bányavállalatoknál, bányasegédműveknek, gazdasági és ipari szövetkezeteknél és fogyasztási szövetkezeteknél, ha üzletrészeik után 5 %-nál magasabb osztalékot nem fizetnek.

Más vállalatoknál 10 % maradt az adó.

Az adót a pénzügyigazgatóság évenként veti ki a vállalat jövedelmi adójával együtt.

A vállalat vallomásában szóbeli tárgyalást is kérhet. Ez esetben az adó megállapítására kitűzött időpontról írásbeli értesítést kap. A kivetésről a vállalat indokolt határozattal is értesítendő.

A vallomás a közgyűlést követő 15 nap alatt, de az üzleti év zártától számított 90 nap alatt adandó be. Ha 90 napon túl is tarthatja a vállalat közgyűlését, ezt be kell jelenteni igazolással s ez esetben a közgyűlés után 15 napra adható be a vallomás. Az üzleti év zártát követő félévén túl azonban a határidő nem terjedhet. A jövedelmi adó kivetéséhez külön vallomást adni a vállalatok nem tartoznak.

A jövedelmet az köteles bevallani, akit erre az igazgatóság a cégjegyzők közül évenként megbiz. A megbízás a bevalláshoz csatolandó.

A vallomáshoz csatolni kell a munkásbiztosító pénztár részére kifizetett összegek kimutatását, az igazg. tagok és alkalmazottak helyett kifizetett nyugtábelvételre kimutatását, az ajándékokra, jutalmakra, és segé-

lyekre fordított — le nem vonható — összegek kimutatását, a fizetett adók és ezek után járó helyhatósági adók nemenkint részletezett kimutatását, a kifizetett állami vagyonaátruházási illetékek kimutatását, az adóköteles tartalékalapokban helyezett összegek részletezett kimutatását, az értékpapir nyereségek és veszteségek kimutatását, szövetkezeteknél a központi igazgatóság nyilatkozatát arról, hogy a szövetkezet a kedvezményre jogosító feltételeket betartotta.

Ha a vallomás az előirt követelményeknek nem felel meg, a hiányokat a fél 15 nap alatt pótolni köteles. Ennek elmulasztása, vagy a hiány tökéletlen pótlása esetén jogában áll a pénzügyigazgatóságnak a vállalat üzleti könyveit is betekinteni.

A vallomás beadásának elmulasztása, a megjelölt hiányok pótlásának elmulasztása, a kívánt adatok betérjesztésének megtagadása minden egyes esetben a kivetett kereseti adó 25 százalékának pótlék címén való kivetését vonja maga után.

Ha a vállalat nem az igazgatóság székhelyén van, amott 80, emitt 20 százaléka iratik elő az adónak. Ha a vállalatnak fiókjai vannak, az adó 80 százaléka az anyatelep és a fióktelepek között a bruttó forgalom arányában oszlik meg. 20 százaléka itt is az igazgatósági székhelyre esik.

Hirek.

Kunszentmárton, november 10.

Az irgység

alattomos uszu-kutyája, tudom, megugat, megmar, a nemtörődömség alvó medvéje, tudom, visszafordul téli odvába és tovább alszik, a lekicsinylés buta röheje, tudom, megnyilaz engem e szóra — Abstinencia. — Megvetni a jót, ha az rossz, legyőzni tulajdon sivatagában a szenvedélyek szomjas hiénáját, békóba verni a csél-csap vágyakat, leláncolni a testet, megtagadni minden kívánságából egyet, hogy felszabadulhasson a szellem, — ennyit jelent az abstinencia. — Elhangzott a szó: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!” Örök igazság. Ilyet csak egy Krisztus, egy, az emberi egyenlőséget hirdető, s igazságaiért keresztre feszített Messiás mondhatott. — De erre még nem ért meg az ember.

Még nem tudunk szeretni. A ma még a gyűlölködés sötét ünnepe, a lezüllés halott-tora, mert ellensége az «én» a «magam»-nak, mert a «magam» ujong, ha az «én»-em sirásra fakad...

Tagadd meg a bort, a szeszt, tagadd meg a korcsma nyirkos gőzét. Ezek a te esküdt ellenségeid. Menj ki az Isten azuros szabad ege alá, ha szórakozni akarsz, a kártya asztalok mellett ellopott órák helyett mélyedj magadba, fedezd föl rejtett kincseidet, az egyedülit, mely a tied s ha így megszereted magad, szeretni fogod embertársaidat is.

És emelkedsz, fölfelé emelkedsz akkor, megismered az értéket, életed igaz értékét, meg az értelmet, küzdélmed igaz értelmét. A rothadók nevetnek és fölfelé néznek hangom hallatára, az élni akarók áment mondanak és lefelé tekintenek, a nevetőkre tekintenek...

Ó, ha akadna egy ember, aki az ámentmondókat csoportosítaná. Akár a Kaszinó kebelében, vagy akárhol, csak csoportosítaná!... Sok abstinens egyesület van már az országban és a tagok arca piros, mint a hajnal, karja erős, mint az acél, szelleme szabad, mint a sivatag tigrise és a családja egyszer sem koplal.

A rothadók nevetnek. Csak kacagjanak, röhögjenek! Igazuk van. Ez az ő napjuk: az energiák, az erkölcsi erők lezüllésének halavány napja...

m. l.

— **Szent-Márton napja.** Holnap, hétfőn, november 11-én lesz a község védőszentjének ünnepe. Szent-Márton napját az idén is hagyományos ünnepséggel üli meg Kunszentmárton népe, mint eddig, minden évben. Dél előtt 9 órakor ünnepi istentisztelet lesz a templomban, melyet dr. Lányi József nagyváradi felszentelt püspök fog celebrálni nagy papi segédlettel. A misét megelőzőleg Bene Mihály mesterszállási plebános fog predikálni Szent-Márton püspökről.

— **Tiszazugi vasut.** Amint értesülünk, az államvasutak elnöksége beterjesztette véleményét a kunszentmárton-tiszazugi vasut engedélyezéséről a kereskedelmi miniszterhez. Minthogy a vélemény kedvező reánk, az előmunkálati engedély megadása csak napok kérdése. Mihelyt az engedély megjön, a vasutbizottság azonnal megkezdí tárgyalásait a tiszazugi községekkel a pénzübeli hozzájárulás megállapítása tárgyában. A kunszentmárton-tiszazugi vasut tehát meg lesz, öröme minden tiszazugi polgárnak.

— **Lányi püspök Kunszentmártonban.** Lányi József tinini felszentelt püspök Nagyváradról a ma délutáni fél 5 órakor érkező vonattal Kunszentmártonba érkezik, hogy a Szent Márton-napi bucsun résztvegyen. A püspököt Dósa József plebános és Baranyi Ödön nagybirtokos fogadják az állomáson. Lányi püspök mondja a Szent Márton-napi nagymisét, délután pedig Dósa József plebános nagy ebédet ad a tiszteletere, melyre Kunszentmártonból nagyon sokan hivatalosak. A püspök egy-két napot tölt a körünkben.

— **Esküvők.** Mezey Sándor mindszenti kántor, Mezey István kántorunk fia, folyó hó 12-én, kedden délután esködik örök hűséget Poderka Macókának Szolnokon a barátok templomában. Az ifju párt a menyasszony nagybátyja, Mayer Lajos váci felszentelt püspök fogja összehadni. — Dr. K. Nagy Sándor mindszenti ügyvéd november hó 16-án, szombaton délután 6 órakor tartja esküvőjét Vigh Rózsikával Mindszentben.

— **Időjárás.** A sok eső után napos időt vártunk és beköszöntött a fagy. A sok eső miatt elkészt gazdáink a fagyos földbe vetik a búzát nem sok reménységgel. Éjjelenként oly nagy a hideg, mint máskor december végén.

— **Husdrágaság.** Napról-napra több a panasz a nagy husdrágaság ellen. A husárok oly magasra felszöktek, hogy ma már a szegényebb ember ki sem mehet a piacra, hogy egy kis húst vásároljon. Pedig mindenki csodálkozik azon, hogyan lehet a husnak ilyen magas ára, amikor az élő állat olcsó. Vegyük csak a sertést. Kilóját élősúlyban 1 korona 4 fillérért lehet kapni. A hentes adja a húst 1 korona 60 fillérért, a szalonnát 2 korona 40 fillérért, a zsírt 2 koronáért. A többi állat élősúlyban éppen ilyen olcsó, levágva éppen ilyen drága. Szomorú állapot bizony az, hogy Kunszentmárton Budapesttel vetekszik a husárok tekintetében. Ezen segíteni kell. Fel kell állítani a hatósági husszéket és megkell törni ezzel a mézárások és hentesek kartelljét. A kis ember nem tud megélni a mai nagy drágaságban, mert mindenét az élelemre költi, addig a hentesek és mézárások száma mindig növekszik, mert nemcsak a foglalkozás, de a jövedelem is zsíros. Az előljárási köleltsége, hogy ezen a nagy bajon segítsen, a hatósági husszék felállításával.

— **Vásárunk.** A mai országos vásárunk nagyon szépek ígérkeznek. Tegnap egész nap nagy volt a felhajtás ugy baromfiakban, mint mindennemű állatokban. Nagyan folyt a vétel a délutáni órákban, úgy, hogy egész waggonokkal szállították el az élő baromfiakat. Az új vásártér elég jó, csak eső ne legyen, mert akkor oda kocsival be nem lehet menni a nagy sár miatt, mert az elszütyed.

— **Színészet.** Lászlófy V. Bódog jól szervezett 20 tagból álló társulatával községünkben a hét folyamán előadásait megkezdí.

— **Agárverseny.** Az országos agárász szövetség, holnap, november hó 11-én a Tenyő-Kengyel és Szonda pusztákon tartja meg ez évi versenyt.

— **Statisztika.** Október havában született 45, elhalt 25 egyén. Házasságot kötött 12 pár. 1912 január 1-től november 1-ig született 355, elhalt 210 egyén és házasságot kötött 77 pár. Uglátszik, Kunszentmárton népessége az 1912. évben jobban fog szaporodni, mint az elmúlt évben.

— **Ritka családi ünnepek.** B. Kovács Sándor szelevényi földbirtokos fia, Sándor, folyó hó 19-én vezeti oltárhoz és esküszik örök hűséget a szentesi róm. kath. templomban Piti Mariskának. Ugyancsak ez alkalommal ünneplik meg szülei, B. Kovács Sándor és neje Bálint Mária házasságuk 25 éves fordulóját, illetve tartják ezüst menyegzőjüket. — Ezen ünnepeket megelőzőleg legidősb B. Kovács Sándor és neje ma, vásárnap este tartják házasságuk 50 éves fordulóját aranylakodalmukat. A ritka családi ünnepekre 400 családöt hívtak egybe.

— **Villanyvilágítás.** A villamvilágítás bevezetése tárgyában megindult tárgyalások félbeszakadtak, mert a rossz pénzügyi helyzet miatt a cégek nem vállalkoznak arra, hogy Kunszentmárton község világítását ellássák. Azonban, mihielyt a pénzügyi helyzet javul, a tárgyalások újra megindulnak és remélhetőleg olyan sikerrel, hogy Kunszentmárton községnek hamarosan villanyvilágítása lesz.

— **Uj közutak vármegyénkben.** Tudvalevőleg a kereskedelemügyi miniszter a törvényhatósági közutak építésére nagyobb összegű beruházási hitelt fog kérni a törvényhozástól. A kereskedelemügyi miniszter a szükséglet felől magát tájékozandó, a törvényhatóságokhoz a kiépítendő közutak megjelölése iránt rendeletet adott ki. Vármegyénk törvényhatósága a következő közutakat jelölte ki. 1.) szolnok—nagykörösí ut 3 km., 2.) jászberény—tápiószelei ut 14 km., 3.) karczag—nádudvari ut 10.5 km., 4.) turkeve—gyomai ut 2.9 km., 5.) kunszentmárton—szarvasi vezérut 7 km., 6.) tiszakürt—tiszainoka—kécskei ut 5.5 km., 7.) tiszaföldvár—vezenyi ut 3.6 km., 8.) tiszavárkony—karajenői ut 4.3 km., 9.) czibakháza beagázó ut 1.3 km., 10.) tiszaföldvár—öcsödi ut 7 km., 11.) mezőtúr—mesterszállási ut 7.8 km., 12.) rákóczi falvai belső szakasz 1.5 km., 13.) kunhegyes—tiszaroffi (gyendai) ut 5 km., 14.) kunhegyes—pusztaszenttamási ut 2.5 km., 15.) kunmadaras—tiszaszentimrei ut 7 km., 16.) tiszaburai belső szakasz 0.80 km., 17.) kenderesi belső szakasz 0.80 km., 18.) dévaványa—gyomai ut 7.6 km., 19.) jászapáti—jászdócsai ut 9.9 km., 20.) jászsalszentgyörgy—jászládányi ut 6.2 km., 21.) jászkisér—pélyi ut 6.8 km., 22.) tiszasüly—kőteleki ut 8.2 km., 23.) jászkisér—jászládány—ujszási ut 21 km., 24.) jásztelek—jákóhalmai ut 4.8 km., 25.) jászárók—szállás—acsádi ut 3.1 km., 26.) pusztamonostor—jászfényszaru—zsámboki ut 11.3 km., 27.) jászberény—felsőszentgyörgyi ut 7.5 km. Ezen összesen 182.86 km., hosszú utcsoportot a törvényhatóság a törvényhatósági közutak hálózatába attól az időponttól kezdődő joghatályal, amikor műutakká kiépítetnek, fel is vette. Ma még mindössze 4.9 km. hosszú ut van a most felvett utak közül kiépítve.

— **Jegyzői egyesület a segédjegyzőkért.** Vármegyénk törvényhatósága megengedte, hogy a jegyző-egyesület közgyűlésein megjelenő városi és községi jegyzők napidijait és utiköltségeiket községük házipénztára terhére felszámíthassák. Vármegyénk községi jegyzői egyesülete kívánatosnak tartja, hogy a jegyzők látogassák az egyesület közgyűléseit, de talán még kívánatosabbnak tartja úgy az egyesület, mint a községek s általában az egyesület által szolgált közérdek szempontjából, hogy a segédjegyzők is látogassák azokat. Így idejében megkedveltetnék az egyesületi életet, másrészt gyarapítanák ismereteiket, amelyek aztán a közérdek javára lesznek érvényesíthetők. Minthogy a segédjegyzők javadalmazása még kisebb, mint a jegyzőké s kedvezményes vasuti jegyet sem kapnak, az egyesület most tartott közgyűléséből azzal a kérelemmel fordult a törvényhatósághoz, hogy az egyesület segédjegyző tagjainak is engedje meg az egyesületi közgyűléseken való megjelenésük alkalmával a szabályrendeletileg megállapított napidij és utiköltség felszámítását.

— **Esküvők.** Zielbauer György, szelevényi földbérlő folyó hó 12-én esküszik örök hűséget az uj-kécskei róm. kath. templomban Zobóki Franciskának. — Szanda Antal kunszentmártonban folyó hó 11-én köt házasságot Hürkecz Juliskával. — Patkó Joákhim folyó hó 13-án tartja esküvőjét Szelevényen Benesik Annuskával. — László János és Kovács Katalin pedig folyó hó 19-én lépnek házasságra a kunszentmártoni róm. kath. templomban.

— **A nép téli gazdasági kiképzése.** Vármegyénkben is a tél folyamán több községben háziipari tanítás lesz és rendszeres gazdasági előadások sorozata. Valamennyi előadást az okszerű gazdálkodás érdekében a többi termelés jegyében tartják. Mivel pedig a többi termelés jelszavát mással aligha oldjuk meg, mint rendszeres talajmunkákkal és a föld jobb táplálásával, — vármegyénkben is az előadások nagy része a műtrágyafélék ismertetésére és alkalmazására lesz szorítkozva. Sajnos hazánkban még mindig nem használnak a gazdák annyi műtrágyát, mint más országokban, pedig a műtrágyákkal végzett kísérletek fényesen bizonyítják, micsoda hasznos tökebefektetés és mennyire gyarapítja azok használatá jövedelmünket. Tényleg okszerű műveléssel két magot hozhatunk onnan, ahol eddig csak egy szem termett és hogy a többi termelésből eredő nagyobb jövedelemre mennyire szüksége van a gazdának, arra igazán nem kell szót szaporítani.

— **Szalmafónó tanfolyam.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara megkereste Kunszentmárton község előljárásiát, hogy a kereskedelmi miniszter tőleire Kunszentmártonban szalmafónó tanfolyamot óhajt létesíteni. Ennélfogva felhívja az előljárásiát, hogy helyiségről és fűtésről gondoskodjék. Amennyiben az idei téli tanfolyam sikerül, úgy a miniszter ingyen gépet ad a kunszentmártoniaknak, hogy a szalmafónást állandóvá tegye. Hisszük, hogy ez a leirat nagy örömet fog kelteni Kunszentmártonban, mert a szalmafónás már eddig is divott és most módjában lesz népünknek, hogy azt szakértőktől elsajátítva, új kereset forrásra tegyen szert.

— **A kanyaró.** Nem hogy szűnne a kanyaró, de napról-napra újabb megbetegedésekről hallunk. Valószínű, hogy ebben a hónapban az iskolák sem fognak megnyitni.

— **Világhírű gyermekorvosok** egyhangú véleménye, hogy a gyermekek elismert, legkiválóbb tápszere az elválasztás idejétől kezdve a „Phosphatine Fallières”, mert nagyon könnyen emészthető, igen kellemes ízű, a fogzást megkönnyíti és biztosítja a csontrendszer fejlődését.

— **Sertésvész.** Amint értesülünk, Szelevényen a sertésvész megszűnt és a hatóság a zárlatot feloldotta.

— **Kórhányi csendélet.** Mióta a must forr, a Kórhány csendje meg van zavarva. Nem azzal, hogy részeg emberek kurjongatnának végig a hosszú uton, hanem nap-nap után verik fel a kunyhókat és elvisznek minden elvihetőt. Az elmúlt héten tíz kunyhót vertek fel és loptak el mindent ismeretlen tettesek. Akármilyen savanyú és keserű az új bor, mégis akad pártfogója, hiszen a mostani rossz bornak nagy az ára. A tiszakürti csendőrség széleskörű nyomozást indított a tettesek után, de eddig eredmény nélkül.

— **Baleset.** Kátai Mihály csongrádi géptulajdonost súlyos baleset érte a Haraszthy-major előtt. Folyó hó 7-én magánjáró gépén iparkodott Kunszentmárton felé. A Haraszthy-majornál megállott, hogy a gépet megolajozza. Már majdnem készen volt munkájával, amikor a nagy kereket akarván megolajozni, az elkapta balkarját és több darabra törte. Súlyos állapotban szállították be Kunszentmártonba, azonban dr. Talányi Ottó főorvos a legközelebbi vonattal Kátait a szentesi kórházba vitette, hol balkarját amputálták.

— **Ellopta a hajvágó-gépet.** A múlt hét szombatján Kovács Vilmos helybeli borbélymester segédjét kiküldötte Gaál István vendégjéhez, hogy annak a haját vágja le. Segédje annak rendje és módja szerint el is végezte dolgát és egyenesen az üzletbe ment, ahol, mikor a munkáját folytatni akarta, meglepődve látta, hogy a hajvágó gépet nem hozta magával. Azonnal vissza ment Gaálhoz és elpanaszolta az esetet neki. Gaál kérdőre is vonta alkalmazottait, de azok a gép hollétééről nem akartak tudni. Kovács Vilmos végre megunt a gép keresését és megbizta a csendőrséget a gép és tolvaja kinyomozásával. A csendőrség munkája rövid idő alatt meg is találta a gép tolvaját Szabó László cipészsegéd személyében, aki a hajvágó gépet özv. Farkasnénál rejtette el.

— **Birtokváltások.** A kunszentmártoni kir. járásbíróság telekkönyvi osztályánál az elmúlt héten a következő birtokváltások jegyeztettek be: Kocsis Antalné megvette Kovács Ferencné földjét 2000 koronáért. Grosberg Ákos és neje megvették Bózsik Mátyás és társai házáat 2670 koronáért.

— **Kivonat az anyakönyvből.** Kunszentmártonban 1912 november 2-től november 9-ig **születtek:** Szirom József, Gergulics József Márton, László Ilona, Józsa Imre, Csomán András. — **Házasságot kötöttek:** Pap Mátyás és Déri Mária, Holló János és Csuhán Anna, Cs. Tóth Szilveszter és Karsai Margit. — **Elhaltak:** Harangozó Julianna 10 napos, özv. Zsidó Flóriánné Varga Erzsébet 67 éves, Tóth János 33 éves, Doba Etelka 26 éves, F. Szabó József 12 napos, özv. Sárközi Pálné Szabó Veronika 73 éves, P. Kocsis József 8 éves, Kósa Pál 49 éves.

Közönség köréből.

Panasz a Máv. ellen.

Tekintetes Szerkesztő ur!

B. lapja már több ízben szóvá tette azt, hogy Kunszentmártonról Szolnokig motorvonaton utazni majdnem lehetetlen. A vonat két kocsiból áll, első maga a motor, a második pedig az öskorszakból való oldalt nyíló, rozoga, fatülékes kocsi. Második osztály hat ülésre van előirányozva, de télen csak négyen férnek bele a bundák miatt. Harmad osztály van nyolc, ebbe belefér 48 személy. Jól megrakodva indul ki a motor

a kunszentmártoni diszes indóháztól, azaz csak indulna, de nem bír. A vasutasok tolják hol előre, hol hátra. Végre megindul a kunszentmártoni express, halad, halad Szolnok-felé. Az állomásokon sok ember várakozik, hogy a Máv. kegyeit élvezhesse és felszálljon jó kis motorunkra. Igen ám, de nincs hely. A közönség ott marad a homoki, földvári, kengyeli állomáson és vonatunk dél felé beérkezik Szolnokra kifáradva, mint aki jól megtette kötelességét.

Hidje el Szerkesztő uram, ázsiai állapotok uralkodnak a mi vasutunkon. Az ember drága pénzen megváltja jegyét, helyet nem kap, sok esetben nem eresztik fel a vonatra, mert az megtelt. És ez így tart már három hónapja.

Egyszer szemtanuja voltam, amikor hatvan kengyeli munkás lemaradt a vonatunkról. Nem volt hely. Lefeküdtek a mozdony elé, hogy nem eresztik ki, míg fel nem veszi őket. Nagy ribillió volt ekkor. A vonat nagy nehezen mégis elment a 60 munkás nélkül. És csodálatos, ez az eset már többször ismétlődött és a Máv. csak hallgat és nyugodtan zsebrakja pénzünkét.

Azért irtam le ezeket, hogy hátha a Máv. megváltoztatja álláspontját és Kunszentmárton nem Ázsiában képzeli és megfelelő kocsikkal fog a közönség kényelméről gondoskodni.

Egy előfizető.

A fenti sorokhoz nincs mit hozzátennünk. Igaza van mindenben az írónak. Mindenki irtózik Kunszentmártonban, hogy reggel Szolnokba kell utaznia, mert vonatunk — nem vonat, alább áll a legrégebb omnibusznál. Megfelelő helyek nincsenek, a második osztályu utas a cugos folyosón áll, a harmadik osztályu utas lemarad és ez már a XX. században történik.

Nincs mást hinnünk, mint hogy a Máv. Igazgatóságunkra nem ad semmit, mert ha adna, ilyen tűrhetetlen állapotok nem lennének napirenden vonalunkon. Vagy az is lehet, hogy vasut igazgatóságunk nem áll a talpára, nem emeli fel hathatósan szavát e bajok orvoslása végett.

Azt mondják: legjobb jövedelmű vicinális a pusztatényő — kunszentmártoni, — vajmi keveset ér az, ha minden utas panaszkodik és szidja és átkozza a szép jövedelmű vasutat.

A fenti panaszt az igazgatóság figyelmébe ajánlja

a Szerk.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonoknak, jó barátoknak, ismerősöknek és általában véve mindazoknak, kik felejthetetlen jó fiam:

TÓTH JÁNOS

folyó hó 3-án végbement végtisztességtételen megjelentek és ezáltal mérhetetlen fájdalommal osztoztak, fogadják hálás köszönetemet.

Kunszentmárton, 1912 nov. hó.

özv. Tóth Istvánné.

Jó forgalmu

italmérésesi üzlet

házzal együtt örökáron eladó

vagy itcsének kiadó.

Cim a kiadóhivatalban megtudható.

Mindennap állandóan kapható a

szarvasi Pletenik-féle virsli.

Egy pár nagy főve 24 fill. Egy pár kicsi főve, tormával és kenyérrrel, 20 fill.

Szafaládé 10 fillér.

Szalonna, disznósajt, kolbász és pácolt halak állandóan raktáron a legfrissebb állapotban.

Rum, cognak, likőr.

Gyomorbaj, sápadtság és gyermekágyban levőknek erősítőszernek melegen ajánlom

Lecithin-gyógycognakot

tüdőbetegeknek

Emmocvelle ásványvizet.

Mézédes

Almería ringlót-szőlő

és mindenféle friss fűszerárak

a legolcsóbban kaphatók

Tóth Károlynál

Kunszentmártonban.

Herczog József

Király- (Zsinór) utca 419. szám alatti

sarok háza

mely 3 padolt szobát, konyhát, speizot, kamrát, pincét, folyosót és szép kertet foglal magában

szabadkézből örökáron eladó.

Fekvésénél és az új vásártérhez való közelségénél fogva igen alkalmas üzlet vagy vendéglő helyiségnek.

Értekezhetni lehet Herczog József fogyasztási adókezelővel.

Ujdonság a

Lecithin cognak

tápláló ereje folytán elsörendű erősítő
gyógycognac.

A Lecithin Cognac testileg visszamaradt egyéneknek, úgy gyermekeknek, mint felnőtteknek, de kivált lábadozóknak lévő gyengédkedőknél csodálatos hatással bír, mert a hanyattó erő rövid használat után tökéletesen helyre áll, miért is az orvosok nagyon ajánlják.

Kizárólagos egyedüli elárúsító hely

Kunszentmártonban:

Tóth Károly

fűszer- és csemege üzletében.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel hozom tudomására a nagyérdemű közönségnek, hogy

cipész-üzletemet,

mely hosszú ideig az Ipartestület bérházában volt elhelyezve, folyó év szeptember hó 1-től

Bethlen-utca 1108. sz. alá

(saját ház) Zsárta Mihály szomszédságában helyeztem át. — Minden szakmában vágó munkákat, úgy mint eddig, ezután is kifogástalan kivitelben és jutányos árban állítok elő. Személyes, vagy levélbeli megbízásokra bárkinek is készséggel rendelkezésére állok. — **Raktárban nagy választék férfi, női és gyermek cipőkben. Javításokat mérsékelt ár mellett vállalok.**

Köszönöm a nagyközönség eddigi szives pártfogását s kérem azt jövőben is.

Tisztelettel

GAÁL ISTVÁN, cipész.

Hirdetmény.

A tiszainokai közbirtosság tulajdonát képező

komp használati joga

folyó hó 24-én délelőtt 10 órakor Tiszainoka községében 1913. év január 1-től kezdődőleg 6 egymás után következő évre nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adni.

Kikiáltási összeg évi 1500 korona, mely összeg 10 százaléka az árverést vezető kezeihez bánatpénzül leteendő.

Részletesebb feltételek Haraszty Károly urnál Tiszainokán tudhatók meg, ahova írásbeli zárt ajánlatok is — az árverés megkezdéseig, kellő bánatpénzzel ellátva — beadhatók.

Tiszainoka, 1912 november 3.

A közbirtokosság.

A csépai határban

29 hold 570 □-öl szántó föld,
2 hold 1300 □-öl területű szőlő
eladó.

Értekezhetnek Somodi Dezső tanitónál Csépan, ahol az eladási feltételek is megtudhatók.

Milliók használják

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás és számarköhögés ellen a

KAISER-féle

Mell-karamellákat

a Három fenyő védjeggyel.

6100 köszönő- és hálalevél magánosoktól és orvosoktól.

A legkülönlegesebb, legízletesebb bonbonok.

Csomagonként 20 és 40 fillér.

Dobozonként 60 fillérért kapható:

Lukács Andor

gyógyszertárban, p. actér.

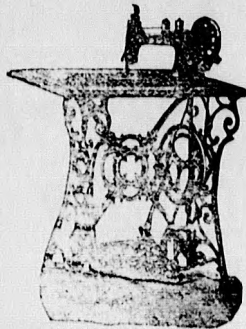
Hufler és Kalech

nap- és esernyőgyár

Budapest, IV., Kecskeméti-u. 9. szám.

Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű nap- és esernyőkben. Nagy választék valódi francia fűzőkben. Nagy raktár szőrmeárukban. Javítások és áthuzatok a legolcsóbb árak mellett elfogadtnak. Mindenféle átalakítások elfogadtnak. Rendelések posta útján eszközöltetnek.

Kényelmes havi vagy heti
részletfizetésre

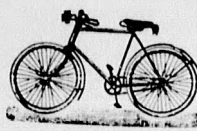

varrógépek,
kerékpárok

és

gramofonok

Olcsó árak. Dús választékban

órák, ékszerek,

látszerárak és

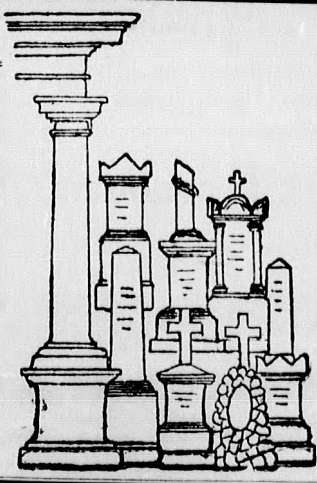
tajtékipák

DÉVAI JENŐ

órák, ékszerész, varrógép és kerékpár
nagy raktárában

Kunszentmárton, piactér.

Sirkő-raktár és kőfaragó-telep áthelyezés.

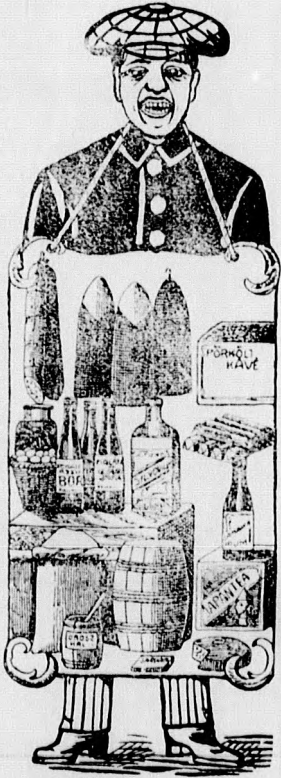
Tisztelettel értesitem Kunszentmárton és vidéke n. é. közönségét, miszerint évek óta fennálló

sirkőraktár és kőfaragó-telepemet

Cseuz Kálmán és Társai mármával szemben levő telkemre helyeztem. Raktárban gránit, márvány és homokkő anyagból készült sirkővek 10—2000 koronáig nagy választékban vannak. Sirkővel előállítását, sírszegélyek készítését, valamint sirkőeknek a temetőben való felállítását úgy helyben, mint vidéken, olcsó árért végzek. Síremlékekre vévesek és aranyozások, régi márványkővek fényezését jutányos árbán elvállalom. Főtörökvis m oda fog irányulni, hogy munkámmal és árainmala bizalmat kiérdemeljem

Pál István

sirkőraktára és
kőfaragó-telepe
Kunszentmárton

Mindig

friss virsli,

hideg felvágottak

legfinomabb

tea, rum és

cognak

Molnár János

fűszer- és csemegekereskedésében

kapható.

Magyar gazdasági gépraktár, Szentes Rákóczi-tér 14. szám.

Értesitem a t. gazdaközönséget, hogy a legújabb gyártmányu

benzinmotorok és cséplők, kaszáló és aratógépek, ugyszintén
páncélekék, boronák, szecs kavágók, járgányok s továbbá ezek
alkatrészei

Műszaki áruk, ugymint: mázsák, furógépek, olajkannák, kulcsok, reszelők, kalapácsok,
minden fajta géphez való zsirzók szijak, manometerek, vízvezeték csapok
és ehez való kellékek és mindennemű olajok, zsírok, zsákok, kötelek, ponyvák nagy választékban.

Fiók-raktár Kunszentmártonban BALLA N. PÉTER urnál

Mátyás király-utca 1264. szám alatt.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri Pusztai Ferenc magyar gazdasági gépraktára Szentesen.

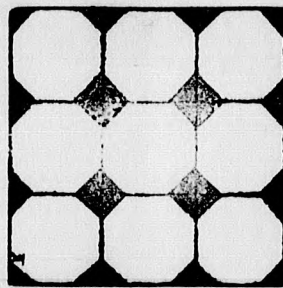
Köhögés, rekedtség és hurut
ellen nincs jobb
Réthy-féle pemetefű cukorkánál.
Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan
Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan után-
zata van. Az eredetinek minden darabján rajta van a **Réthy név.**
1 doboz ára 60 fill. Nagy doboz 1 kor. Mindenütt kapható.
Csak Réthy-félét fogadjunk el.

Magyar és német szabásu
kész férfiruhák
legújabb divatu
női kabátok,
valamint
gyermek-ruhák
legolcsóbban beszerezhetők
Markovits Armin
szabó-üzletében
Kunszentmárton, Piac-tér.

Báli és lakodalmi
meghívókat,
névjegyeket, eljegyzési
értesítéseket, mindenféle
ipari és kereskedelmi
nyomtatványokat
a legolcsóbban készít
Wolf Dezső
könyvnyomdája
Kunszentmárton,
a gőzfürdővel szemben.

Első
minőségű **falitéglát**
és
fedélcserepet
napi áron szállít bármily
mennyiségben
**Kunszentmártoni Köz-
ségi Téglagyár.**
Ferenczy József.

Géperőre
berendezett
cementlap
készítő telep

Kunszentmártonban.

Cementlapokat,
melyek külső- és belső-kövezésekre igen alkal-
masak, **géperőre berendezett**
cementlap készítő telepemen
a legdiszesebben mintázott és sima formában
állítom elő többféle színezéssel.
Mintákat mindenki saját ízlése szerint választhat.
Az árak a lehető legolcsóbbak.
Cement eladás nagyban és kicsinyben
olcsó és jó kiszolgálás mellett.
ifj. Tomonyiczka József
építési vállalkozó és cementlap készítő
Kunszentmárton, Szapáry-u. 868—869. sz.

Női kalap divatterem megnyitás.

Tisztelettel tudatom Kunszentmárton és környéke n. é. hölgyközönségével, hogy
helyben, a zsidó templom mellett, **Deák Ferenc-utca 1235. szám** alatt
egy a mai kor igényeinek megfelelő

női kalap divattermet nyitottam.

Raktáron tartom a **legújabb divatu női kalapokat** és mindenféle hozzá-
valókat. Javításokat és átalakításokat gyorsan, pontosan és a legizlésesebben esz-
közlök. — Kérem a m. t. hölgyközönséget, hogy szükségletük esetén megtisztelő
bizalmukkal kitüntetni szíveskedjenek.
Kiváló tisztelettel **Silberstein T.,** divatárusnő.

Géperőre berendezett asztalos-műhely

Kunszentmártonban.

Van szerencsém Kunszentmárton és környéke n. é. közönségének b. tudomására
hozni, hogy **Bethlen-utca 1136. számú házamban levő**

ASZTALOS-MŰHELYEMET géperőre ren- deztem be.

Abban a helyzetben vagyok, hogy famegmunkáló gépemmel, melyet kilenc lóerejű motor
hajt, a legnagyobb munkákat is a legrövidebb idő alatt a legpontosabban végezhetem.

A legjutányosabban készítek

mindennemű épület- és butormunkákat.

Kész butor mindenkor kapható.

Tisztelettel kérem a nagy közönséget, hogy ezen vállalatomban b. megrendelé-
seikkel támogatni szíveskedjenek.

Tisztelettel

PÁSZTI ALBERT

épület és butorasztalos.